

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Pauli Segneri E Societate Jesu Qvadráginta Sermones

Segneri, Paolo

Dilingae, 1693

Sermo XV. Die Veneris post secundam Dominicam. Ex calamitatibus nostri temporis & ætatis, quibus à Deo asperrimè flagellati sumus, Omnis incredulus confunditur, doceturque, si minis Divinis fidem ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52496](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52496)

paulatim jam egredi : exaudi preces eorum, admitte libellos supplices, ut videant & experiantur, posuisse te in manibus nostris ignem & aquam: *Apposui tibi aquam & ignem: Quid*

*Ecd. 15.
17.*

porro superest, quàm ut quis eligat: *Ad quod volueris, porriges dexterã.* Aut plangendum nimirum cum pœnitentibus : *Ecce aquam !* aut ardere cum damnatis æternum, *Ecce ignem !*

SERMO DECIMUS QUINTUS.

DIE VENERIS POST SECUNDAM DOMINICAM.

Malos malè perdet. Matth. 21.

I. **H**icône suggestum hodie conscendendum, ut tristitia huic civitati denuntiem, quæ fausta omnia promeretur? Aver-

tat hoc à me munus propitium Numen! quodsi tamen Tibi placuerit, ut Jonæ vices agam, cur non potius in Niniven, aliãve civitatem sceleratam me ablegas? illuc promptè volabo, intrepidè nuntiaturus, quidquid dirum & ferale imperare placuerit: Cùm autem ad civitatem Catholicam mittat, quid aliud, nisi omnem felicitatem, vitam longævam, cælum propitium, & messem lætam illi augurer? Id quidem mihi unicè esset in votis. Video tamen gravissima ubique scelera dominari, & ideo non vanè metuo, Urbs chara, ne tu quoque Divinum in te furorem provoces; jubeor enim palàm hodie tibi denuntiare: *Malos malè perdet.* Non attendit DEUS, aut generis antiquitatem, aut

progenitorum merita; quicumque reus est, seriùs aut citiùs pœnas delicti sui feret. Quænam, obsecro, civitas gratior DEO erat, Hierosolymã? nunquid illam velut dilectum sibi vineam sollicitè coluit, in amænissimis Palestinae collibus plantavit, legem suam velut sepem circumdedit, & protectione suã velut muro cinxit? nunquid vepres & spinas, quibus tantum non suffocabatur, vicinas nimirum gentes, Cananæos, Amorrhæos, & Ammonitas, radicitus sustulit? nunquid celeberrimum in ea Templum, velut speculam posuit? nunquid Altaria, velut Vino & Sanguini destinata torcularia erexit? *quid debuifacere vinea 1/4. s. 4. meæ, & non feci?* Verùm in quo statu hodie famosa illa civitas sit, ite, ite, videte! Periit omnis decor illius! idque nullã aliã de causa, quàm quia *Malos malè perdit.* Verùm, quid sibi *Jer. 5. 12.* volunt hæ minæ toties ad nauseam usque repetitæ, dicent nonnulli cum incredulis Israëlitis, *nō veniet super nos malum:*

10. 5. 13. *malum*: Prophetæ fuerunt in ven-
tum locuti; puerorum hæc sunt terri-
culamenta: eja rideamus hæc pericula,
& genia alacriter indulgeamus! Sed
numquid super gentem huiusmodi
non ulciscetur anima mea, dicit Do-
minus? O gentem contumacem &
durae servitatis! utinam Christiani Heb-
æorum damno sperent! utinam non
nostro quoque numero forent quam-
plurimi, qui dicant: *Non veniet super*
nos malum, non veniet. Decrevi igitur
hodie confundere incredulos ho-
sces, ipsisque Dei nomine denuntiare,
quod, si minarum conitruis non move-
antur, actutum fulmina sint experturi.

II. Inter maxima, si mea me non fal-
lit opinio, Divinæ in nos misericordiæ
argumenta censerit merito debent
comminationes, quibus terrere solet
peccatores: certe voluntatem ferien-
di non habet, qui diu minatur; minæ
enim, ut acutè nonnemo observat,
pro clypeo serviunt, quo reus se tegat,
suaque saluti maturè consulat; si enim
Deo volupe esset, nos punire, fulgur
fulmini non præmitteret, ut advertit

Serm. 38.
de San-
cti.
1/2 20. 2. *D. Augustinus, Si nos Deus noster*
punire vellet, an nos tot ante secu-
la commoneret, invitus quodammo-
do vindicat, qui, quomodo evadere
possimus, multo antè demonstrat;
non enim te vult ferire, qui tibi cla-
mat, Observa! Et sanè vix unquam
Deus severius in genus humanum ani-
madvertit, quin Prophetas suos præ-
mitteret, qui cladis futuræ nuntium
ferrent, ac peccatores monerent, ut i-

R. P. *Segveri Quadragesimale.*

Isaia, ut nudus civitatis compita ob-
ambulet; cum populo Judaico ig-
nominiosam servitutem & captivita-
tem minaretur, Jeremiam præmisit,
vinculis & catenis onustum; cum fa-
mem extremam, quæ obsessis Solymæ
civibus imminerebat, denuntiare vellet,
Ezechieli præcepit, ut trecentis, nona-
ginta diebus uni lateri incumbens, non
alium cibum admitteret, quam sicca
boum excrementa. Verissimè propte-
rea dixit Regius Psaltes: *Dedisti me-*
tuentibus te significationem, ut fa-
giant à facie arcus, & liberentur
dilecti tui. Et tamen, quis credat? his
omnibus mediis obtinere Deus non
potest, ut homines terreri se patiantur;
imò quò magis & crebrius Deus inge-
minat, *Males male perdet,* tantò libe-
rius & impudentius eum effundunt,
quasi impressum corde caractere in-
delebili gererent stultum illud effatum:
nisi videro, non credam. Quis autem
incredulitatis istius tandem est fructus,
nisi quòd irriteret DEI patientiam, cog-
gâtque mittere fulmina, quæ intentat.
Hæc certè incredulitas mundum dilu-
vio demersit, dum Noëmum pro-
phetantem ridebat; hæc in lascivos
Sodomitas sulphureos imbres depluit,
dum Lothum meliora suadentem lu-
dibrio habebant; hæc contumaces
Ægyptios Erichæi maris fluctibus in-
volvuit, dum ominosa cæli portenta ob-
stinati spernebant; hæc in deserto in-
numerabilem populi stragem fecit,
dum Moysis minas contempsit; hæc
ad Bethulæ mœnia Assyros delevit,
dum Achiozem imminens exitium de-
nuntiantem, cum fastu & indignatio-
ne repellerent. Faxit DEUS Audi-
tores,

Aa

tors,

tores, ut non nostrâ quoque aetate calamitates, quas patimur, incredulitas ista pariat, nosque Dei flagellis exponat: certè non desunt, qui animum ad omnes minas protervè obfirmènt, dicantque, *non veniet super nos malum, non veniet super nos malum!* Et quibus tandem signis persuaderi te patieris, ô peccator, ut credas, DEUM è cœlo spectare flagitia tua, gravissimè illis offendi, & jam parare ictum, quo te feriat? an propriis fortè oculis intueri cupis, quomodo intorqueat fulmina, quæ minatur? Satia te igitur tristi hoc spectaculo, si lubet: neque opus est, ut antiqua tempora mentem reflectas, satis erit præsentem aetatem contemplari; præsentia enim fortius movent, quàm longè petita.

III. Dicite, quæso, nunquid nostrâ etiam aetate palàm ostendit DEUS, minimè vanas esse minas, sed vanissimam potiùs esse spem, quàm nos ipsos lætamur, *non veniet super nos malum?* Quis non videt stagnantes passim sanguinis rivos, ossium cumulos, & cadaverum acervos? an non militaris furoris vestigia ubique impressa apparent? an ullum Europæ regnum, Provincia, Principatus, aut Civitas est, quæ non ad portatum suarum limina tristes tympanorum strépitus, tubarum fragorem, tormentorum carrulium ronnitrua exaudit? Nec Italiæ, nec Hispaniæ, nec Franciæ, nec Alemanniæ, nec Belgio, nec Angliæ, aut indulgere otio, aut securos ac tranquillios somnos ducere licuit. Quot non animas universali hoc tumultu de statione vitæ dejectas esse exillina? quis illorum

numerum incat? sola primâque sæculi hujus expeditio in Ostendæ expugnatione octoginta millium interitu stetit: atque hinc cogitare facile est quantum hominum strages in reliquo passim orbe tot in conflictibus tanta contentione & pertinaciâ repetitis, sit facta. Sed quid præterita commemoro, eaque negligo, quæ oculis manibusque palpamus? quot prædia numerare licet, olim ad delicias exculta, nunc vastata & deserta? quot prata, olim virentia, nunc inculta, arida & exusta? quot agros & oppida inhabitata, quæ numerosis olim incolis florebant? quot civitates, olim magnificas & superbas, nunc dirutas & desolatatas? Quid aliud hæc tristis rerum facies loquitur, quàm impletum esse illud Levitici: *Si spreveritis leges meas, evaginabo super vos gladium, eritque terra vestra deserta, & civitates vestra diruta?* Et etiamnum miser dicis, *non veniet super nos malum?* Leva duntaxat oculos, & vide tot hostiles populorum motus, quibus Germania, Lusitania, Catalaunia, Anglia, Neapolis, Parisii, Polonia agitantur: hic bona sua fisco addicta quaeritur, alter ereptos honores, hic ademptam libertatem, ille dejecta sua palatia, alii vitæ jacturam, alii memoriam quoque suam perperuæ infamiæ notâ læsam deplorant. Quo alio, quæso, sæculo aut lites magis pertinaces, aut conjurationes magis frequentes, aut deprædationes magis injustæ, aut homicidia magis barbara, aut crudelitatis exempla magis nefanda sunt visa? An mitius fortassis actum cum Italia nostra? Sed
alta

altâ etiamnum mente reposta est de-
solatio montis Ferrati, depopulatio
Mantuae, & Calamitas Taurinensis;
si quis verò pedem porro proferat, &
curiosius exploret, quid in aliis orbis
partibus Orthodoxi ab hæreticis, ab
Ethnicis Christiani, &, quod
longè pejus est, Christiani ipsi
à Christianis passi sint, certè præ hor-
rore pilos sibi capitis erigi experietur;
videret enim impressa in amœnis Po-
loniæ campis trecentorum ferè mil-
lium, Tartarorum & Turcarum, Sul-
tano Duce, tristia vestigia, quamvis o-
mnibus Turcæ & Tartaris immaniùs
ipsimet postea Poloni in se ipsos sævie-
rint, ut nihil dicam de damnis, quæ re-
belles superbique Colacci finibus illis
intulerunt. Infelix Germania! adhuc
in sinu tuo fumant reliquæ grandis il-
lius incendii, à jurato tuo inimico, Re-
ge Gustavo excitati, qui fulminis in-
star Provincias tuas pervagatus, Herbi-
polim, Bambergam, Moguntiam, Au-
gustam Vindelicam, Franconiam uni-
versam, Sueviam ac Palatinatum sub-
jugavit, vastavit. Turca ipse occupa-
to Varadino, Nitriâ ac Navarino, tot-
que aliis Hungariæ propugnaculis, in
nova identidem Christianorum dam-
nâ intentus est, &, si vota succedant,
nihil aliud agit, quàm ut plures indies
vasallos & mancipia in ignominiosam
servitutem abstrahat, & victrix Luna
toto passim orbe triumphet. Hinc
novis continuò excursionibus finiti-
ma nobis maria, portus nostras de-
prædationibus, & novis terras nostras
extorsionibus infestat. O si Candia,
jugo barbaro pressæ planctus & la-

menta ad nos liceret transmittere, quas
non lacrimas ex oculis nostris cjeret?
An ullum unquam sæculum fuit, quod
tantos, vidit Principatus venales, tot
Principes captivos, aut exules? Quæ
ætas tantum crudelitatis portentum
tulit, quantum Anglia nuper peperit,
dum Regem suum longa progenitorū
serie gloriosum, ferali in pegmate car-
nificis securi subjecit, eamq; potestatem
subditi in Principem suum usurpârunt,
quam totus hæctenus orbis ignoravit?
& adhuc dicimus: *Non veniet super
nos malum?* Sed forsân, qui ferrum e-
vasit, etiam fami subducere se potuit?
Heu video, quòd cum Jeremia excla-
mare possim: *Si egressus fuero ad a-*
gros, ecce occisi gladio, & si introiero
in civitatem, ecce attenuati fame.
Loquantur id tot tantæque familiæ,
multorum annorum calamitatibus
extinctæ, tot communitates desolatæ,
tot ubique mendicabula & hominum
umbræ. Et quasi hæc annonæ caritas
satis non foret, ipsum etiam cælum in
hominum exitium juravit: An noa
etiam paucis ab hinc annis Budæ ci-
vitate Hungariæ liquato plumbo
pluit, ut impleretur ad litteram illud
Deuteronomii: *fit calum, quod su-*
pra te est, anem, & terra, quam
calcas, ferrea. Contrariis omnino
causis ad patriæ nostræ flagellum, ter-
ræque sterilitatem induendam Deus
est usus, dum horridæ aquarū eluvio-
nes agros & prata vastârunt, ac semen-
tem in flore suffocârunt; unde plebs
miserâ fame emarcuit, victusque ino-
piâ ad terræ culturam, ceterosque la-
bores inhabilis facta est. Ipse ego in

civitate mundi domina, publicis in compitis, inopes & mendicos exspirare vidi quàm plurimos; hos gelu obrigescerent, illos fame prostratos, & licet profusa multorum charitas in subsidium properaret, miserorum tamen infinitus numerus opitulantium misericordiam plurimum superavit. Quid de aliis terris, pagis & oppidis dicam, ubi tantundem miseriam, minus autem auxilii suppetebat? An non Divinum illud Oraculum in nobis impletum est,

Deuter.
28 22.
Jerem.
14 16.

Percutiet te Dominus egestate & frigore; & populi erunt projecti in viis pro fame? & adhuc dicitis: non veniet supra nos malum? O cecitatem! quæ ad tot contagia, pestilentiam, epidemiam totâ Europâ diffusam, aperire oculos noluit: & forte calamitatum istarum nuntius fuit dius ille, & seralis Cometes, qui nostrâ memoriâ integri mensis spatio celi stationem occupavit? illius certe tristi præfatio adscripta est mors summi Pontificis, geminorum Regum Hispaniæ & Succiæ, Filii Imperatoris, Matris Augustæ, Magni Turcæ Sultani, aliorumque Principum, qui intra anni spatium in Libitinæ censum venerunt. Nec tamen ego crediderim, has Cœli linguas Principibus solum infasta nuntiare, uti rudis plebecula & communis plerumq; sensus interpretatur, quasi verò vulgus ab his Dei minis immune foret: nunquid enim illico vidimus, post fatalis illius sideris occasum pestem illam invaluisse, quæ tot florentissimas Europæ partes absumpsit, & etiamnum absumit? gemunt etiamnum miseræ matres liberorum orbiterem, viduatos thalamos, &

sponfos præcoci fato sublato. Quàm triste fuit spectaculum, videre urbes, paulò antè florentes, populosas, summaque rerum copiâ affluentes, nunc autem squallore obitas, miserorum planctibus resonantes, & in solitudinem redactas: quacunque te verteres, nil nisi infirmos sine remedio, & moribundos sine solatio cerneris; carri & effeda cadaveribus onusta, mortem velut in triumpho passim circumvehebant, quanto magis pallidam, tantò minus sua damna erubescerent: nulla domus erat, quæ non aliquod tributum solveret; hic amicos, hic filios, hic conjugem, ille sororem dare coactus est, nescius, an non ipse met vesperi sequeretur, quos sub auroram tumulo intulit. Vultis scire, unde primum hæc pestilens lues triumphum ducere cœperit? Sicilia prima crudelitatem ejus excepit, inde Italiæ nostræ est superfusa, quæ belluæ insatiabili integri millionis pabulum necquicquam objecit: tum Franciam, Hispaniam, Dalmatiam, Sardiniam, Corsicam, Candiam porrò & Angliam, Poloniam, Catalauniam peragravit, in quibus mortalitatis vestigia, haud aliter quàm post naufragium tristes tabularum & navium reliquæ etiamnum apparent, ut impleretur ferale illud DEI augurium, *Augebit Dominus plagas vestras, plagas magnas & perseverantes, infirmitates pessimas & perpetuas, desertæque fient via vestra.* An etiamnum obstinanti solenne illud occinitis, *non veniet super nos malum?* desideratisne plura adhuc testimonia, quòd *malos male perdet?* Placétne videre terras, unda-

Deut. 28.

19.

Levit. 26.

22.

undarum eluvione haustas? interroga Flandriam; prata & campos flammis absumptos? Neapolim vade: populos integros terræ motibus sepultos? Calabriam inspicere. Quàm tristia spectacula in harum Provinciarum theatro cum totius rerum posteritatis horrore exhibita sunt? prodigiosi cinerum imbrës, immanium saxorum grandines, torrentes bituminoso sulphure stagnantes, rivi ignei & bullientes, domuum ruina & strages, bestiarum interitus, & quid dico bestiarum? dicere debebam populorum, dum unicus hiantis terræ rictus multa hominum millia absorpsit? Nunquid id recens Epidauri & Arimini strages demonstrat? uterque hic populus nil minùs tunc timebat, quàm id, quod ei subito accidit; emebant, vendebant, mercaturæ & lucris operam dabant, credebantque & ipsi felix lætùmque Pascha se celebraturos: sed heu! quàm triste illud & funestum utrique illuxit! subito enim concussa sub pedibus tellus tremebat, nec terram miseri inveniebant, cui tutò niterentur; à penatibus in parentes campos, & campis iterum in domos confugerunt; ubique tamen sub pedibus terram hiantem, imminens capiti mortem, & obversantem an'e oculos tumulum habuerunt: an non in his miseris populis adimpletas videmus minas illas divinas: *timebis nocte & die, & non credes vita tua, manè dices, quis mihi det vesperum? & vesperere, quis mihi det manè? propter cordis formidinem, quã terreberis; eja agetum! dicite temera-*

rii: non veniet super nos malum, non veniet super nos malum! quæ enim narravi, oculis propriis usurpatis, aut publicis in fastis legistis, aut ex innumeris testibus didicistis, suntque centenis famæ buccis adeo divulgata, ut illa scire, honorificum non sit, ignorare autem summè ignominiosum.

IV. Verùm ô me fatuum! qui ad confundendam incredulitatem vestram tantum laboris insumpsi; an non enim cæcum esse oporteat, qui tot flagella non videt? Perperam dixi, vos non credituros, nisi videatis; dixisse debebam, nos non credituros, etsi videatis. Et hic est ipsissimus incredulitatis excessus, Jeremiâ teste, *flagellasti eos, nec voluerunt credere: quasi diceret, ecce genium peccatorum! quamdiu minas duntaxat audiunt, rident, exhibitant, dicuntque nisi viderint, se minimè credituros; ubi verò supplicii fulmen eos ferit, persistunt in contumacia, neque credunt, quod vident: flagellasti eos, nec voluerunt credere. Sed quomodo id fieri potest, Propheta sancte? an non flagelli ictus vident, palpant, experiuntur? ecquomodo ergo non credunt? dicam, dicam: *negaverunt Dominum, & dixerunt, non est ipse.* Sentiunt enim verò flagellum, & atrox quidem; negant tamen, esse flagellum DEI; non credunt, DEUM esse, qui bella immittat, famem, pestem, eluviones, incendia, turbines, terræ motus; *negaverunt Dominum & dixerunt: non est ipse. Venite, & demonstrabo palàm, quod**

dico; sensit enim verò prodigiosas calamitates Rex Pharaò, palpabiles nimium tenebras, insolitas grandines, muscas infestas, locustas inimites, molestissimas ranas, plagas hominibus ac pecoribus exitiales; celeberrimi, quique totius regni incantatores & arioli consulebantur, num creaturæ alicui, aut diabolicæ potentæ hi effectus adscribi possint: cumque omnes cum Rege purpurati fateri cogentur: *Digitus DEI est hic*: num cessit Pharaò, num sese submitit; ac fidem dedit, quin conceptam semel opinionem mordicus tenuit, omniæque Moysis prodigia, non nisi præstigias & maleficia interpretatus est. Tanta est peccatorum in cognoscenda ferientis DEI manu contumacia, qui tamen omnis nostræ calamitatis est author. Ego non dixerim, etiam Christianos ad similem Pharaoni mentis duritiem pertingere: verum quam difficulter ipsi etiam percussi manum percutientis agnoscant, vos ipsi nòstis, Ingreditur ovile vestrum lupo, & gregem devorat; id custodis negligentia adscribitis: rapax domi vestræ flamma exoritur; vicini incuriam accusatis: lenta febris depascit viscera; medicorum imperitiæ tribuitis: bella ferè omnia aut Principum avaritiæ, aut regnandi, dominandique libidini, aut subditis jugi impatientibus adscribitis; camporum devastationes, civitatum deprædationes militum licentiæ, profligatos exercitus & strages ducum ignavia, navigiorum interitum & jacturam mercium epibataram væcordiæ, tributorum extorsiones, &

Exod. 8,
19.

oppressiones populi Ministrorum pacitati, ruinas patrimoniorum, ac lites perditas Judicium iniquitati ac iniustitiæ adscribitis. Novam etiam verborum nomenclaturam, infortunii nimium, casus & fati excogitant; præcipitari è rupe, undis submergi, flammis comburi, opprimi ruinâ, infortunium dicunt, aut casum; quin ipsas etiam stellas, vellut calamitatum nostrarum authores accusant, & malunt illas creaturis sensus expertibus, quam Divinæ Providentiæ adscribere. O cæcitatem, ô stoliditatem, ô deliria hominum improborum! qui cum DEI flagella negare non possint, DEUM tamen eorum Authorem negant: *flagellasti eos, nec voluerunt credere, negaverunt Dominum & dixerunt, non est ipse.*

V. Ah! non decipiamus nos ipsos, Auditores! gravissimus iste, & decumanus est error. Nec mihi jam de stellis est sermo, quæ ad summum signa quædam, & quidem errori obnoxia, non verò causæ sunt eorum effectuum, qui à libertatis nostræ arbitrio dependent, ut sapienter monuit Jeremias: *à signis cali nolite metueret, qui timent gentes.* De reliquis modò creaturis loquor: nunquid probè scimus, has omnes nil aliud esse, quam Divini furoris instrumenta? *virga furoris Domini, & baculus, ipsa sunt*: quis ergo hic error est, virgam aspicere percutientem, & manum percussoris non agnoscere? quis adeo stupidus est, ut ab inimico vulneratus dicat, gladius me vulneravit, non hostis? quis infans à ludi

Jerem. 10.

1/6. 10. 6

Iudi moderatore percussus, queritur, se à virgâ percussum, non à moderatore? quis reus, Principis sententiâ ad mortem damnatus, carnifici eam potius, quàm Principis sententiâ tribuit? Cur ergo, si à DEO corripimur, DEUM pœnæ auctorem agnoscere recusamus? *Dicimus, non est ipse.* Stupidos nimirum canes imitamur, qui saxum admordent, quo impetiti sunt, non manum projicientis. Vultis, dicam, quod sentio? dicam enim verò, Hoc totum haud aliò fine facimus, quàm ne delicti nostri gravitatem agnoscere, vitâque in melius mutare cogamur; quâdiu enim mala, quæ patimur, alienis causis adscribimus, tamdiu culpam, propter quam castigamur, non apprehendimus, nec iritati Numinis manum, à qua vapulamur, reveremur, atque adeo sensim exuimus timorem illum à natura ingenicum, quòd DEUS mundum gubernet, actiones nostras arbitretur, omnia singillatim flagitia consignet: & hic ipsissimus timor est, quem peccator è corde suo radicitus evulsam vellet, juxta illud Prophetæ Regii: *dixit insipiens in corde suo, non est Deus: ubi voci Deus, hebræo Idiomate respondet vox Eloim, quæ arbitrum, Judicem, & ultorem sonat; quasi dicat insipiens in corde suo, non est ultor: molestifitum enim est peccatoribus, DEUM credere, non quòd providus sit, aut benignus, sed quòd sit severus culpærum censor & vindex: hæc illos cogitatio torquet, & cruciat, atque ideo ut se molesto hoc aculeo liberent, ærumnas, quas in delicti sui pœnam pa-*

tiuntur, non DEO, sed homini, fortunæ, casui, aut stellis adscribunt, *flagellasti eos, nec voluerunt credere, negaverunt Dominum, & dixerunt: non est ipse.*

VI, Et quomodo, quæso, fieri posset, nos fide firmâ credere, Deum ob culpas nostras tam severè in nos animadvertere, & tamen multiplicare culpas, propter quas castigamur? *ecce, irrogantur divinitus plaga & nullus DEI metus est, liceat cum Cypriano lamentari, ecce verbera desu-* *Ad Demetrium.*
per & flagella non desunt, & nulla
trepidatio est, nulla formido. An non quotidiana hoc experientia probat? quàm pauci sunt, quos præsentium etiam calamitatum sensus vel hilo meliores reddat? dum pestis & morbi grassantur, crescit morum dissolutio; dum fames sævit, invalescunt injustitiæ, & usuræ; inter bella & hostiles tumultus dominatur libido: ego *dedi vobis stuporem dentium in cunctis urbibus vestris,* ait DEUS per Prophetam Amos, *& non estis reversi ad me, dicit Dominus; prohibui à vobis imbrem, & non redidistis ad me; ascendere feci putredinem castrorum vestrorum in naves vestras, & non redistis ad me, dicit Dominus.* Nostisne, Auditores, quo potissimum tempore Rex Balchasar solenne illud, imò sacri- *Dan. Jeli*
legum convivium celebraverit? Bal-
chasar Rex fecit grande convivium
optimatibus suis. An forsân dedit epulum nuptiale, aut magnorum Principum adventum eâ pompâ honoravit? an stabilita pax, an populi subjugati?

jugati? Nequaquam, sed, Hieronymo
 recte, ipsissimum illud tempus erat,
 quo à Cyro arctissima obfidiōe pre-
 medatur, *in tantam venit Rex ob-*
livionem sui, ut obfessus vacaret e-
pulis: tunc ille inter scortorum ac
 concubinarum turbam ebrietati in va-
 sis sacris, è templo sacrilege ablatis, li-
 tabat, & neglectis miserorum civium
 clamoribus, qui è murorum pinnis
 ruebant præcipites, *b bebat vinum,*
& laudabat Deos suos aureos, &
argenteos, aneos, ferreos, ligneos &
lapideos. Quàm funestum & triste
 fuit, videre aquas diluvii toti terra-
 rum orbi ad ejus turpitudinem ab-
 luendam superfusas, & tamen eo eti-
 am tempore Noëmi filius de impuris
 voluptatibus cogitabat. Quàm fe-
 rale spectaculum, videre diluvium il-
 lud igneum, quod Sodomam ad exe-
 crandam libidinem castigandam con-
 sumpsit, & tamen tunc non deerant
 geminæ Lothi filix incestuosa, & in-
 fames. Sed ne alienis miseriis insul-
 temus, cum proprias deplorare oport-
 teret; dicite Auditores! an aliqua
 morum emendatio secuta est post so-
 lennem illam castigationem, cujus
 pars magna in nostrum quoque dor-
 sum incubuit: an non potius cum I-
 faia dicere possumus, *ecce tu ira-*
tus es, & peccavimus: sed hoc, quâ
 ratione? si diceret? *peccavimus, &*
iratus es; id enim verò probè in-
 telligerem; sed dicere: *iratus es, &*
peccavimus; hoc certè incredibile est,
 quantumvis verissimum. Egedimi-
 ni, obsecro, in compita civitatis, & ob-
 servate, an post tanta supplicia mi-

nor sit dissolutio morum, aut contra-
 ctum iniquitas. Incedimini do-
 mos, & videte, an minores sint dis-
 sensiones fratrum, familiarum odia,
 & persecuciones. Intima scrutamini
 conclavia, & observate, an minor sit
 obscenitas turpiloquorum, major re-
 verentia thalami connubialis. Accedite
 conventicula, & considerate, an mi-
 nor sit maledicentia linguæ, aut ver-
 borum petulantia. Peragrate urbes,
 & explore, an minor sit intempe-
 rantia in crapulis, major in lusu mode-
 ratio. Ipsas Basilicas, & templa vi-
 sitate, & inquire, an minor sit gar-
 rulitatis irreverentia, aut oculorum
 profana licentia: *ecce tu iratus es,*
& peccavimus, ecce tu iratus es, &
peccavimus. Et hoc sit credere, tot
 ærumnas & calamitates esse irati Nu-
 minis flagella? ore quidem & linguâ
 id dicimus, sed corde minime credi-
 mus: *flagellasti eos, nec voluerunt*
credere, negaverunt Dominum, &
dixerunt, non est ipse. Ah fidem tan-
 dem præstemus veritati, nimium
 quantum perspicuè. Confiteamur pa-
 lâm, Deum esse Judicem nostrum, &
 severum illum, & fulminantem, nec
 elabi patiamur tempus & horam Ei
 placando opportunam.

VII. Non me latet, esse non pau-
 cos, qui hoc studiosè considerent.
 Sed qui? illi nimirum, qui minima
 harum calamitatum causa sunt, qui
 vitæ innocentiam ac pietatem colunt;
 qui autem rei sunt, heu me! id mi-
 nimè cogitant, nec pensi habent.
 Contingit nimirum, quod in navi re-
 fractarii Prophetæ Jonæ accidit;
 nautæ

navis omnes, & Epibataz, omnésque peregrini, exortâ repentè gravissimâ tempestate perculli, properarunt vela demittere, purgare sentinam, exonerare navim, imperare, consulere, opitulari, accurrere ad remosem, urgere remos, ligare rudentes, plangere, clamare, suspirare. Ecquid interea Jonas, qui maximè reus erat? in fundo qualis navigi altum ac tranquillè dormiebat, nec ventorum sibilis, nec undarum mugitu, nec stridore tonitruum, nec fremitu fulminum, remigumque clamoribus expergefactus?

Jon. 1. 5. *Jonas dormiebat sopore gravi;* adeo ut navarchus, ipse cogeretur compellere dormientem, eumque concutere, ac ingestis etiam probris excitare:

Nid. *Et accessit ad eum Cubernator, & dixit ei: quid tu sopore deprimeris? Surge, invoca Deum tuum, si forte recogitet DEUS pro nobis, & non pereamus.* O quam metuo, ne id ipsum nobis contingat: ominosa videmus signa & tristia portenta, cælum undique minatur, excandescit, infremit, & extrema quæque intentat: an quisquam est, qui placare illud studeat? sunt quidem nonnulli, sed illi duntaxat, qui alicao scelere patiuntur; miselli isti lachrimis, elemosynis, veste cilicinâ, jejuniis, flagris, in se sæviunt, nec quidquam tempestati sedandæ intentatum relinquunt; qui autem maximè rei sunt, usurarii nimirum, vindictæ cupidi, carnales, & obscæni, tantum abest, ut doleant & conterantur, ut potiùs altissimo somno vacent, suisque cupiditatibus in sinu otii, & in-

R. P. Segneri Quadragesimale.

tra brachia iniquitatis indolgeat. O Christiani, estne inter vos quoque somnolentus quidam Jonas, cujus culpæ procellæ timeri possint, quæ nos absorbeant? Si quis talis est, edocere me, ego enim ocyus accurrara, illiùmque zelosi ac prudentis illius navarchi verbis excitabo: *quid tu sopore deprimeris? Surge, surge, ingeminabo, invoca DEUM tuum, si forte recogitet de nobis, & non pereamus.* O, quisquis demum es peccator, *quid tu sopore deprimeris?* quis veteris hic tuus est, quis stupor, quæ stoliditas? in horas è cælo ingruunt supplicia, & tu dormis? *sopore deprimeris,* nec ad DEUM tuum recurras, nec illius gratiam prenas, nec respicis? *Surge, surge,* expergiscere è somno, excute torporem tam perniciosum, *surge,* & desere infame illud consortium; DEUS enim propter luxuriam, & libidines tuas pestilenti nos lue consumit. *Surge,* & tandem reconciliare inimico tuo; ecce DEUS ob similitates nostras & odia provincias integras hostili ferro devastat. *Surge,* & restitue usuras, en Deus ob avaritiam nostram, prædia nostra sterilitate flagellat. *Surge tandem, surge & invoca DEUM tuum, si forte recogitet Deus de nobis, & non pereamus;* videtur enim ad clementiam nolle inflecti, usque dum videat supplices illos ipsos, qui indignationem ejus provocarunt.

VIII. Nolim tamen ego, dum aliis prædico, infelix ille Jonas esse, qui sæviante tempestate dormiat: **DEUS,** si ego forsitan accensum

Bb

furo.

furorẽ tuum nutrio, ecce me! *mitte me in mare*, modò incolumes conserves eos, qui fidelem Tibi servitum seruiunt. Horreo revera, cum confidero, sanctum Dominicum, cui tamen debet humanum genus, quòd collabentem Ecclesiam suis humeris sustinuerit, quoties civitatem quandam accederet, anxie timuisse, ne forte illi infortunii alicujus causa foret; unde antequam illam ingrederetur, gressum sistere & in genua provolutus DEO-supplex accidere solitus est, ne ob peccata sua in eam adversi aliquis designaret. Quid ergo misero mihi peccatori dicendum est? vix dubitare possum, quin Jonas ille sim: veni quidem in civitatem hanc, ut sermonibus meis ei prodessem: sed avertat DEUS! ne meã forsan culpã eidem noceam! Ne id permittes, quãso, mi DEUS! mori potius & adversa omnia pati malo: ecce me ad sacratissimos tuos pedes abjectum, furori tuo victimam immolo! si veniam non amplius mereor, me feri, & fulmina, modò alii delicta mea non tuant. Ego quidem nil vehementius desidero, quam vivere, ut Tibi serviam; sed paratus sum mori, si longior vitæ usus mundi calamitates & ærumnas adauger.

PARS ALTERA.

IX. PARUM omnino foret, si incredulitas nostra vitæ præsentis duntaxat supplicia nobis accerferet, quæ brevia tandem sunt & fluxa; pessimum est, quòd nos etiam futuris insubiat: edicite ergo, quid excusatio-

nis, cum damnabimur, prætendemus? *Narra*, dicam tibi cum Isaia, *narra, si quid habes, ut justificeris*. Num fortè patrocinabitur nobis, si dicamus, DEUM pericula illa non opportunè denuntiãsse? sed nunquid innumera identidem media nobis suggerit, ut caveamus? quàm paternè nobis consulit, quot inspirationibus animum pulsat, quot stimulis nos urget, ut salutem in tuto collocemus? Si igitur ultro perire lubet, cui culpam ruinæ nostræ imputabimus? hactenus quidem attentos vos esse volui ad auscultandum, nunc autem Iudices vos esse desidero ad decernendum: sed tantisper illustrem ac tristem eventum percipite. Valens Imperator, mortalium ingrattissimus, ab exilio in Regiam, à lacerna ad purpuram vocatus, vix Regni gubernacula suscepit, cum Dei sui que oblitus, orthodoxos persequi & Arrianis favere cepit, ut Ecclesia tota, lupi hujus dentibus discerpta, in lachrimas & gemitus solveretur. Irritatum tot injuriis Numen, potentissimum è septentrione hostem evocavit, quem ut à finibus suis averteret Valens, cum numeroso exercitu obviam illi progressus est. Innotuit id viro conspicuæ sanctitatis, Eremitæ & montium incolæ, cui nomen Hacio: hic divino instinctu in occursum Imperatoris properavit, eumque magna vocis & animi libertate sic ferre hortatus est: *basilicas Orthodoxorum, à te clausas, quantocùnq; aperiri jubeas, Imperator, & videtur è prætio redibis, si secus feceris, minere*. Audi, it hæc Valens, sed

sed stultum esse arbitratus, nec responso eum dignatus est. Sequenti die rediit Isacius, parique libertate eadem verba ingeminavit: turbatus itera à deauntiatione Impius Valens, variisque animi motibus agitated, indignum ex una parte, adhibere fidem, ex altera verò, contemptui has minas habere, temerarium censuit. Itaque ducum suorum concilium cogit, & quid consilii capiendum, in commune conferri jubet: plerique Arianæ sectæ fautores facile persuaserunt Imperatori, audienda non esse Monachi deliria, sed temeritatem ejus castigandam, si denuo comparere præsumeret. Et ecce die tertiâ animosior longè adest Isacius, & per medium agmen ad Imperatorem eluctatus frænum sonipedis arripit, eumque sistit in via: iterum ingemino Tibi, inquit, Imperator, templa Catholicorum à te clausa aperiri jube, & victor reverteris; nisi parueris, morieris. Indignatus Imperator importuno monitori jubet eum ocyus in proximam viæ fossam, carduis & vepribus horridam præcipitari, sicque occisum illum arbitratus, ceptum iter prosequitur. Exercitu paululum prætergresso, tergemini è caelo juvenes adiunt, qui Isacium illæsum omnino & incolumen extraxerunt: agnovit ille continuò Angelos esse, humanâ formâ indutos; unde ingenua prostratus, debitas DEO grates egit, atque viarum compendii usus, ac Imperatorem prope e assensus, exclamavit: tu quidem credebas, Imperator, in vepreto illo me moriturum; ecce ite-

rum ingemino, ut respicias, clausasque Catholicorum Ecclesias aperiri jubeas; nisi feceris, moriere: intellexisti? moriere. Necdum tamen, quis credat? prodigiosa hac admonitione moveri se passus est Valens, sed Isacium, vinculis constrictum, geminis Senatoribus Saturnino & Victori custodiendum tradidit, ut ab expeditione reversus meritas ab eo pœnas expeteret. Omnino, respondit Isacius, iisdem verbis usus, quibus in simili occasione Michæas Prophetâ impium Achabum terruit; tu è prælio reversus me castigare? Eia, vade alacriter; si reversus fueris, non est locutus per me Dominus! Prælio quidem cruento cum inimicis tuis confliges, sed turpiter fugies, flammisque absampus moriens Eventus docuit, vera dixisse Isacium: ivit Imperator, cum hoste conflixit, prostratus est, acie fusâ fugam arripuit, stramineo se mapali abscondit, ut insequentes falleret; hi verò, re cognitâ, flammis recto subjectis vivum Imperatorem cremârunt: solutus dein de vinculis Isacius, omnium plausu exceptus est, & in præmium duo Monasteria, regis sumptibus adificata obtinuit. Audivistis successum Auditores, judicare modò, quod responsum Valens mereretur, si in extremo Judicii die li em DEO moveret, diceretque, se non suâ, sed DEI culpâ flammis exustum, an non Isacius elinguem illum reddere, & impudentem hanc querelam compefcere posset? Tace, diceret, & obmutescere arrogans, nunquid quartò

ad te veni, mediūque proposui facile, ac expeditum, & vitam salvandi, & animam? Tu autem postquam DEO perduellis, & monitis meis contumax fuisti, quā fronte conqueri audes? Eja dicite, Auditores, cui suffragari oporteret, Isacio, an Valenti? an non DEI causa triumpharet? si ita est, o peccatores, contra vos ipsos sententiam tulistis. Heu quot Isacii aliquando contra vos stabunt in iudicio, qui vos confundent, & obmutescere facient! Veniā vestrā dixerim, ego ipse in die illa contra vos insurgam, vobis os obturabo, palamque testabor, quoties Isacii instar ex hoc ipso suggestu DEI nomine vobis denuntiaverim, ut, nisi rogos aeternos experiri velletis, infamia consortia relinqueretis, fugeretis obscena colloquia, desisteretis ab injustiis, restitueretis laesam famam nominis, pacem & amicitiam cum inimicis stabiliretis. Vos autem admonitiones tam salutes pessumivistis; nolite igitur alteri, quam vestris delictis & contumaciae interitum vestrum imputare. An non partes suas DEUS abunde implevit hac ipsa, quam hodie vobis proposui atque iterum repeto, denuntiatione: *malis, ma'è perdet?* Nec respondeatis, secutores vos quidem hac consilia, si de eorum veritate certi essetis; meis autem verbis fidem adhibere, vos minime teneri: idem certe dicere po-

tuisset Valens Imperator; ereptas nimirum Catholicis Ecclesiis promptè se restitutum, si DEI monitu certo novisset, se alias igni cremandum; interea id se facere omisisse, quia pudebat, nimis esse credulum, & fidem dare homini nudipedi, cuius nec nomen, nec natales novisset, aut vitam. Hæc tamen excusatio, nec ipsi, nec vobis patrocinabitur; satis enim est, doctrinam esse divinis oraculis, & sacris codicibus conformem, nec interest, à docto vel indocto, à sancto vel à peccatore proponatur. Ego certè me peccatorem ingenuè fateor, Auditores; fateor me rudissimum & postremum eorum, qui hac in urbe tantā doctrinæ suæ famā perorant; hoc autem non ego, sed Evangelium docet, quòd, si corruptos mores emendaveritis, infernum evitabitis, & non alter? intellexistis? non aliter. Necessè igitur est, operi manum quantocyus admovere; fortassis enim ultima hæc erit admonitio: *novissima tuba, novissima tuba.* Plurimi vestrum sunt, qui Isacios admonentes non duabus tantum, aut quatuor, sed denis, ac pluribus vicibus audivistis, adeo ut facile fieri possit, flammam à paleis vestris haud procul abesse. Agedum ergo, astutum! quid si hæc sit ultima denuntiatio? si enim post toties repetitum Divini verbi tonitru fulmen, sequatur, id vestrā culpā accidet!